

KUJDES! MOS DËMTO BARKODIN

BARKODI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT DHE E SHKENCËS
AGJENCIA QENDRORE E VLERËSIMIT TË ARRITJEVE TË NXËNËSVE

PROVIMI ME ZGJEDHJE I MATURËS SHTETËRORE 2009

LËNDA: EKONOMI - FILOZOFI

VARIANTI B

E premte, 10 korrik 2009

Ora 10.00

Udhëzime për nxënësin

Testi në total ka **20 pyetje**.

Në test ka kërkesa me **zgjedhje** dhe me **zhvillim**.

*Në kërkesat me zgjedhje rrethoni **vetëm** shkronjën përbri përgjigjes së saktë, ndërsa për kërkesat me zhvillim është dhënë hapësira e nevojshme për të shkruar përgjigjen.*

Koha për zhvillimin e kërkesave të testit është **2 orë**.

Pikët për secilën kërkesë janë dhënë përbri saj.

Për përdorim nga komisioni i vlerësimit

Kërkesa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pikët										
Kërkesa	11a	11b	12	13	14a	14b	14c	15	16a	16b
Pikët										
Kërkesa	16c	17	18a	18b	18c	19a	19b	19c	20	
Pikët										

Totali i pikëve

KOMISIONI I VLERËSIMIT

1.Anëtar

2.Anëtar

1. Taksat progresive janë ato:

1 pikë

- A) që paguhen në përqindje më të mëdha për të ardhura më të mëdha
- B) kur të gjithë paguajnë të njejtën përqindje të të ardhurave
- C) që paguhen në përqindje më të vogla për të ardhura më të mëdha
- D) ku bëhet kalimi i barrës së taksës në formën e çmimeve më të larta.

2. Problemi moral shtrohet se:

1 pikë

- A) as natyra njerëzore dhe as shoqëria nuk janë të përkryera
- B) natyra njerëzore është e përkryer, por shoqëria jo
- C) natyra njerëzore nuk është e përkryer, ndërsa shoqëria po
- D) edhe natyra njerëzore, edhe shoqëria janë të përkryera.

3. Kërkesa për një mall në lidhje me çmimin e tij është më elastike kur:

1 pikë

- A) sa më shumë zëvendësues të afërt të ketë malli
- B) sa më themelore të jetë nevoja që plotëson malli
- C) sa më e vogël të jetë pjesa e të ardhurave e shpenzuar për mallin
- D) të tria alternativat e mësipërme.

4. Mund të quhet ndryshe “*e drejtë racionale, morale, ideale ...*”

1 pikë

- A) e drejta natyrore
- B) e drejta pozitive
- C) e drejta ndërkombëtare
- D) e drejta kushtetuese.

5. Teoria intelektualiste shprehet se besimi përcaktohet nga:

1 pikë

- A) qartësia e brendshme e idesë
- B) vullneti
- C) arbitri i lirë
- D) ideali moral.

6. Çfarë do të thotë Frojdi kur shprehet se **UNI** nuk është zot në shtëpinë e vet?

1 pikë

- A) Njeriu nuk duhet të ndrydhet nga shoqëria.
- B) Njeriu ka zbuluar aftësitë e tij për të bërë analizën e vetvetes.
- C) Njeriu ndryshon marrëdhënien e të kaluarës me të tashmen.
- D) Individit nuk e njeh kurrë veten e vet.

7. Hegeli flet për një arsye:

1 pikë

- A) që mbrohet bashkë me lirinë
- B) që shpaloset në histori
- C) gjykohet nga ligji moral
- D) që lufton egoizmat njerëzorë.

8. Kufiri i mundësive të prodhimit të një vendi quhet:

1 pikë

- A) niveli më i lartë i mundshëm i prodhimit të një vendi
- B) niveli më i ulët i prodhimit që arrin realisht një vend
- C) kombinimi i produkteve industriale me ato bujqësore sipas nevojave të konsumatorëve
- D) sasia e burimeve natyrore të një vendi.

9. Standardi i jetesës llogaritet si:

1 pikë

- A) raport i numrit të popullsisë me produktin e përgjithshëm kombëtar real
- B) raport i produktit të përgjithshëm kombëtar real me numrin e popullsisë
- C) raport i produktit real me sasinë e faktorëve të përdorur
- D) raport i faktorëve të përdorur me produktin real.

10. Modeli i tregut të konkurrencës së plotë ka karakteristikë:

1 pikë

- A) është çmimpërcaktues
- B) hyrja dhe dalja në treg është e vështirë
- C) produktet dhe shërbimet janë të njëjlojta
- D) shitësit dhe blerësit nuk e zotërojnë informacionin e plotë.

11. Jepni përkufizimet e koncepteve ekonomike të mëposhtme.

a) Elasticiteti i ofertës lidhur me çmimin _____

1 pikë

b) Funkzioni i ofertës së një malli _____

2 pikë

12. Burimet e zakonshme të financimeve afatgjata janë:

3 pikë

- a) _____
- b) _____
- c) _____

13. Cilat janë të metat e korporatës?

3 pikë

- a) _____
- b) _____
- c) _____

14. Duke analizuar situatat e mëposhtme përcaktoni se cilën formë të papunësisë ato përfaqësojnë.

a) Një student i sapodiplomuar si mjek është i papunë sepse nuk dëshiron të shkojë të punojë si mjek në një fshat të largët të Tiranës _____

1 pikë

b) Për shkak të rënies ekonomike që po përjeton një ekonomi një numër punëtorësh janë pushuar nga puna _____

1 pikë

c) Pas vitit '90 për shkak të mbylljes së shumë fabrikave të industrisë mekanike, shumë inxhinierë mekanikë mbetën pa punë _____

1 pikë

15. Gjeni tri prej shtyllave të sipërmarrjes së lirë.

3 pikë

a) _____

b) _____

c) _____

16. Plotësoni:

a) Aristoteli e shikonte filozofinë si: _____

1 pikë

b) Ç' do të thotë të filozofosh për Platonin? _____

1 pikë

c) Cili është një nga momentet më të rëndësishme që të jesh i lumtur sipas skeptikëve?

1 pikë

17. Gjeni tri arsye pse “*gjuha*” e kafshëve nuk është gjuhë në kuptimin njerëzor.

3 pikë

a) _____

b) _____

c) _____

18. Për Dekartin çdo filozofi është si një pemë:

a) rrënja e së cilës është: _____

1 pikë

b) trunngu i së cilës është: _____

1 pikë

c) dhe degët e këtij trunngu janë: _____

1 pikë

19. Si e trajtojnë nocionin “*e tjetrit*”:

a) psikologjia: _____

1 pikë

b) sociologjia: _____

1 pikë

c) psikoanaliza: _____

1 pikë

20. Te njeriu kohësia përbëhet nga tre aspekte: e ardhmja, e tashmja dhe e kaluara.
Në cilët akte të shpirtit bazohen këto aspekte?

3 pikë

a) _____

b) _____

c) _____